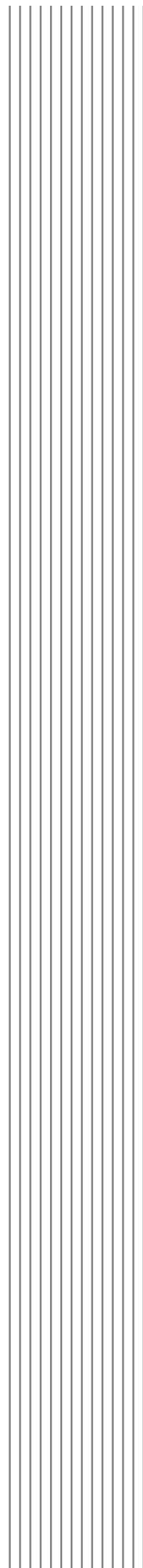

Bilaga 4

Avstämning av målet om en halverad öppen arbetslöshet till år 2000

Bilaga 4

Avstämning av målet om en halverad öppen arbetslöshet till år 2000

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Sysselsättningspolitiken och utvecklingen på arbetsmarknaden	5
2.1	Sunda offentliga finanser och stabila priser	6
2.2	Lönebildning.....	6
2.3	Privat sysselsättning och företagande	6
2.4	Skola, vård och omsorg	7
2.5	Arbets- och kompetenslinjen	8
2.5.1	Utbildning och kompetensutveckling	8
2.5.2	Arbetsmarknadspolitik.....	9
3	Sysselsättningsarbetet inom EU.....	11
3.1	Bakgrund	11
3.2	Riktlinjerna för sysselsättning	11
3.3	Den fortsatta proceduren.....	11
4	Ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar.....	12
4.1	Inledning	12
4.2	Ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar	12
4.2.1	Varför ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar?	12
4.2.2	Hur har målet formulerats?	13
4.2.3	Hur ambitiöst är målet?	13
5	Tillväxt, sysselsättning och arbetslöshet fram till år 2001	15
5.1	Den ekonomiska utvecklingen	15
5.2	Arbetsmarknaden	16

1 Inledning

Sedan sommaren 1997 har arbetslösheten minskat kraftigt bland både män och kvinnor (se diagram 1.1). I augusti i år uppgick den säsongsrensade öppna arbetslösheten enligt Finansdepartementets beräkningar till 6,5 procent¹, vilket är en minskning med drygt 1 procentenhet sedan augusti förra året. Arbetslösheten bland kvinnor, som allt sedan krisen i början av 1990-talet varit betydligt lägre än männens, uppgick i augusti i år till 6,4 procent, säsongsresat. Detta kan jämföras med en arbetslöshet på 6,8 procent bland männen. Skillnaden i arbetslöshet mellan män och kvinnor har minskat sedan början av 1990-talet.

Diagram 1.1 Öppen arbetslöshet, säsongsrensade månadsdata

Trots den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden är arbetslösheten fortfarande oacceptabelt hög. Att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten utgör därför regeringens främsta uppgift. I regeringsförklaringen 1996 deklarerade regeringen att den satt som mål att Sverige år 2000 skall ha halverat den öppna arbetslösheten till 4 procent och riksdagen ställde sig i juli samma år bakom detta mål. I budgetpropositionen för 1999 föreslår regeringen att detta mål kompletteras med ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar. I avsnitt 4 i denna bilaga redovisas bakgrunden till förslaget till sysselsättningsmål, liksom de bakomliggande tekniska beräkningarna.

Regeringen har utfäst sig att varje halvår redovisa en avstämning i förhållande till målet om

halverad öppen arbetslöshet. I det följande redovisas den fjärde avstämningen, vilken innehåller en redogörelse för regeringens politik och för utvecklingen på arbetsmarknaden. Vidare redovisas regeringens prognos för tillväxt, sysselsättning och arbetslöshet fram till år 2001.

2 Sysselsättningspolitiken och utvecklingen på arbetsmarknaden

I tillväxtpropositionen (prop. 1995/96:25) hösten 1995 lade regeringen fram en dagordning för sitt arbete att stärka tillväxten och sysselsättningen. Dagordningen har därefter fått sin konkreta utformning i ett flertal propositioner. Regeringens politik för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet bygger på fem grundstenar:

1. De offentliga finanserna skall vara sunda och priserna stabila.
2. Det krävs en bättre fungerande lönebildning för att arbetslösheten skall kunna halveras.
3. Huvuddelen av sysselsättningsökningen de kommande åren bör ske i den privata sektorn.
4. I den offentliga sektorn skall verksamheter prioriteras framför transfereringar. Skolan, vården och omsorgen utgör kärnan i välfärden.
5. Arbetslösheten skall minskas huvudsakligen genom att fler människor får arbete eller utbildning som ger ökade möjligheter till arbete.

Dessa grundstenar utgör i de följande avsnitten utgångspunkt för redogörelsen av de konkreta åtgärder som vidtagits inom ramen för sysselsättningspolitiken.² I avsnitten ges även en bakgrund till de åtgärder som vidtagits samt en beskrivning av utvecklingen på några centrala områden.

¹ Icke säsongsrensad öppen arbetslöshet uppgick till 7,3 procent i augusti.

² För en mer detaljerad genomgång av de åtgärder som vidtagits hänvisas till uppföljningen av arbetslöshetsmålet i budgetpropositionen för 1998.

2.1 Sunda offentliga finanser och stabila priser

Den sanering av de offentliga finanserna, som regeringen genomförde under förra mandatperioden, har inneburit att budgetunderskott vänts till överskott och att Sverige kan börja amortera på statskulden. Saneringsprogrammet har vidare inneburit ett stärkt förtroende för den svenska ekonomin. Därtill har inflationsförväntningarna minskat och tilltron till inflationsmålet på 2 procent stärkts. Dessa faktorer har tillsammans skapat utrymme för väsentligt lägre räntor och räntedifferensen mot utlandet har minskat.

De allmänna förutsättningarna för en snabb ökning av efterfrågan på arbetskraft har påtagligt förbättrats. Löneökningarna ser ut att hamna på en nivå som möjliggör en fortsatt låg inflation och ökad sysselsättning. Den låga räntenivån har i sin tur bidragit till att industriinvesteringarna tagit ordentlig fart och att den privata konsumtionen ökar. Detta gynnar särskilt den sysselsättningsintensiva privata tjänstesektorn och den hemmamarknadsbaserade industrin. Den positiva utvecklingen av statsfinanserna har därtill möjliggjort ökade överföringar till kommunerna. Dessa överföringar väntas leda till att den kommunala konsumtionen ökar, främst inom vård, skola och omsorg, och därmed till en ökad offentlig sysselsättning.

2.2 Lönebildning

För att den pågående konjunkturuppgången skall bli långvarig är det av stor vikt att löneutvecklingen hålls under kontroll. Måttliga nominella löneökningar borgar för en penningpolitik som är fortsatt gynnsam för investeringar, vilket i sin tur ger utrymme för ökad tillväxt och högre sysselsättning. Det är också viktigt att de svenska lönerna inte ökar mer än i våra viktigaste konkurrentländer så att svensk industris konkurrenskraft bibehålls.

Efter de mycket höga löneökningarna under 1996, ökade lönerna med cirka 4,5 procent under förra året. De nya avtal som slutits under våren för stora delar av arbetsmarknaden är i huvudsak treåriga med möjlighet till uppsägning under det tredje året. De avtalsmässiga löneökningarna beräknas ge årliga löneökningar på cirka 2,5 procent. När det gäller löneglidningen – den del av löneökningarna som inte regleras i avtalen – rå-

der emellertid stor osäkerhet. I prognosen (se vidare avsnitt 5.2) antas löneglidningen begränsas till 0,5 procent.³

Under våren har rapporter om arbetskraftsbrist kommit allt tätare, även om bristerna huvudsakligen gäller vissa yrkeskategorier och vissa regioner (se även avsnitt 2.3 och 2.4). Skulle dessa brister bli bestående eller spridas till andra branscher kan det resultera i en högre löneglidning än vad som antas i prognosen. Det finns emellertid faktorer som verkar för en låg löneglidning, inte minst det fortsatt låga pristrycket i ekonomin.

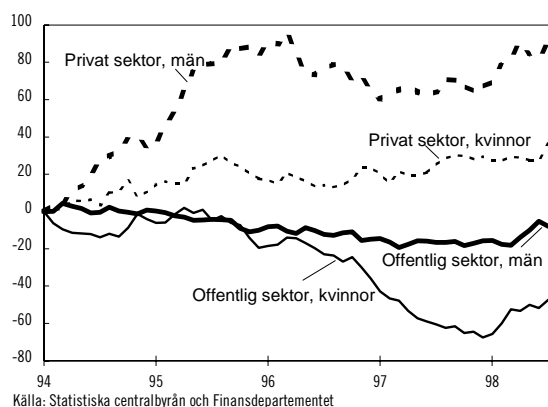
2.3 Privat sysselsättning och företagande

Huvuddelen av sysselsättningsökningen de kommande åren bör ske i den privata sektorn. En hög sysselsättning i privat sektor bidrar till att stärka de offentliga finanserna, och är därför en grundförutsättning för bibehållandet av ett väl utbyggt välfärdssystem.

Den privata sysselsättningen minskade kraftigt i början av 1990-talet, framför allt inom tillverkningsindustrin och byggsektorn. Sedan 1994 har den privata sysselsättningen ökat, vilket framgår av diagram 2.1. Sysselsättningsökningen har varit betydligt större för män än för kvinnor.

Diagram 2.1 Sysselsättningsförändring i offentlig och privat sektor, basperiod januari 1994

Tusental personer, (säsongsrensade glidande medelvärde)

³ Denna prognos är en sammanvägning av de uppskattningar av löneglidningen som gjorts av parterna eller av de oberoende medlarna inom vissa avtalsområden.

Den största ökningen av den privata sysselsättningen har skett inom tjänstesektorn. Sedan augusti förra året är det främst antalet sysselsatta inom uppdragstjänster som ökat. Inom industrin har sysselsättningen ökat mest inom läkemedels- och telekommunikationsindustrin. Under innevarande år har även sysselsättningen inom byggbranschen ökat med cirka 5 000 personer.

I takt med att arbetsmarknadsläget förbättrats uppger allt fler företag problem med att rekrytera personal med rätt kompetens. Redan i dagsläget finns det tecken på att det är brist på vissa typer av arbetskraft. Enligt Konjunkturinstitutets barometer är det brist på främst tekniska tjänstemän och branschspecifik kompetens inom vissa sektorer, framför allt inom data- och uppdragsverksamhet. I syfte att förhindra att dessa brister leder till ökad löneglidning, har regeringen tillsatt arbetsgrupper. Gruppernas arbete har skett i nära samarbete med såväl arbetsmarknadens parter som med representanter för företag och utbildningsanordnare och har resulterat i konkreta åtgärder för att öka utbudet av arbetskraft med data- och IT-kompetens, samt åtgärder för att underlätta ett effektivt resursutnyttjande i byggnadsbranschen i en konjunkturuppgång.

Saneringen av de offentliga finanserna har medfört en kraftig räntenedgång och minskad osäkerhet om den ekonomiska politiken. Detta har i sin tur bidragit till att skapa ett gynnsamt investeringsklimat och därmed möjliggjort ökad sysselsättning i den privata sektorn. För att främja sysselsättningen inom den privata sektorn har också ett flertal åtgärder genomförts för att förbättra villkoren för företagande. Många av åtgärderna har varit särskilt riktade mot små och medelstora företag. Bland åtgärderna kan nämnas nedsättning av arbetsgivaravgiften, lättnader i ägarbeskattningen, möjligheter att kvitta underskott i nystartad näringsverksamhet mot inkomst av tjänst, rätt till tjänstledighet för att starta eget företag och ett treårigt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt. En ny anställningsform – överenskommen visstidsanställning – har också införts i syfte att stimulera till nyanställningar. Reglerna är särskilt fördelaktiga för nya och mindre företag. Regeringen gav också Småföretagsdelegationen och Förenklingsutredningen i uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar. Småföretagsdelegationen presenterade sitt slutbetänkande i början av sommaren, där en mängd konkreta åtgärder som syftar till att förbättra villkoren för de små företagen föreslås. Regeringen aviserade i 1998 års ekono-

miska vårpropositionen att man avser presentera ett program för regelförenklingar för småföretagen.

Under 1990-talet har antalet egenföretagare, exklusive jord- och skogsbruk, ökat med drygt 10 procent. Under 1997 startades enligt statistik från SCB och NUTEK cirka 29 000 nya företag som tillsammans skapade 54 000 arbetstillfällen.

Kvinnor är underrepresenterade bland egenföretagarna och svarade för drygt en fjärdedel av de nystartade företagen under 1997. För att främja kvinnligt företagande har särskilda åtgärder införts. Till dessa hör möjlighet till förlängt starta eget-bidrag, särskilda lånemöjligheter och affärsrådgivning. Varannan kvinna som startade företag under 1997 fick starta-eget bidrag, jämfört med var tredje man.

2.4 Skola, vård och omsorg

I och med saneringen av de offentliga finanserna har utrymme skapats för att tillföra mer pengar till kommuner och landsting. Beslutade och aviserade tillskott innebär i förhållande till 1996 års nivå en höjning av statsbidragen till kommuner och landsting med 20 miljarder kronor år 2000. Av denna höjning tillförs 12 miljarder kronor under innevarande år. Tillskottet bör ge kommuner och landsting goda förutsättningar att förstärka kvaliteten i skola, vård och omsorg. Vidare bör tillskottet ge möjligheter för kommuner och landsting att behålla och i många fall öka antalet anställda. Genom den höga andelen kvinnor i offentlig sektor, kommer tillskotten av ytterligare resurser till kommuner och landsting främst att påverka sysselsättningen för kvinnor.

Som framgår av diagram 2.1 har antalet sysselsatta i den offentliga sektorn ökat successivt sedan slutet av förra året och sysselsättningen har ökat mest för kvinnor. Den kommunala sysselsättningen, som utgör merparten av sysselsättningen i den offentliga sektorn, uppvisar den största ökningen i antalet sysselsatta. Sedan årsskiftet har sysselsättningen inom kommunala myndigheter ökat med cirka 25 000 personer. Sysselsättningen inom statliga myndigheter ökade under slutet av förra året och i början av innevarande år, men har sedan dess minskat något.

Uppgången i antalet nyanmälda lediga platser inom vård och omsorg tyder också på en fortsatt god efterfrågan på arbetskraft i offentlig sektor. Under första halvåret i år uppgick antalet nyan-

mälda platser inom offentliga tjänster till cirka 18 000 vilket är en ökning med 50 procent jämfört med samma period förra året.

Under våren har ett ökat rekryteringsbehov av skol-, vård- och omsorgspersonal uppmärksamats av representanter för såväl arbetsgivarsidan som arbetstagersidan. I syfte att förebygga brist på kvalificerad personal inom vård- och omsorgssektorn har regeringen tillsatt en kommission med uppdrag att se över utbildningsbehov och arbetsförhållanden, bl.a. för att underlätta rekryteringen till dessa sektorer, men även för att motverka deltidsarbetslöshet. Vad gäller skolan har utbildningsdepartementet tillsammans med Svenska Kommunförbundet, Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet och Skolledarna enats om en avsiktsförklaring för att stimulera läraryrkets utveckling och rekrytering. Ett gemensamt arbete har inletts där inriktningen är att ett konkret åtgärdsprogram skall presenteras senast den 15 december 1998.

2.5 Arbets- och kompetenslinjen

2.5.1 Utbildning och kompetensutveckling

En av grundstenarna i regeringens sysselsättningsstrategi är en flerårig satsning på utbildning och kompetensutveckling på alla nivåer i samhället. Utbildning är ett centralt medel för att varaktigt höja sysselsättningen och förbättra möjligheterna till arbete för de arbetslösa. Detta gäller särskilt om utbildningsinsatserna riktas till personer med lägre utbildning.

Arbetslösheten ökade kraftigt för samtliga utbildningsgrupper i samband med den ekonomiska krisen i början av 1990-talet. Mest steg arbetslösheten för män och kvinnor med en utbildning på högst gymnasienivå. De högutbildade klarade krisen bättre än de med lägre utbildning, eftersom främst arbeten som endast kräver grundläggande färdigheter föll bort.

Vuxenutbildning

Hösten 1997 startade ett femårigt nationellt kunskapslyft med inriktning främst mot arbetslösa som helt eller delvis saknar treårig gymnasial utbildning. I och med Kunskapslyftet har antalet platser i vuxenutbildning närmast fördubblats jämfört med läsåret 1996/97. Under 1998 och 1999 kommer Kunskapslyftet och Kvalificerad Yrkesutbildning (KY) att öka ytterligare med drygt 18 000 platser. Från och med hösten år

2000 kommer antalet platser att uppgå till totalt 140 000.

Enligt Skolverket uppgick det totala antalet studerande i gymnasial vuxenutbildning inklusive Kunskapslyftet under hösten 1997 till drygt 200 000 personer. Kommunernas rapportering till Delegationen för Kunskapslyftet visar att antalet studerande inom Kunskapslyftet har fortsatt att öka under 1998. Första halvåret 1998 studerade 126 000 personer på det gymnasiala Kunskapslyftet.⁴

Under våren 1998 uppbar drygt 80 000 personer särskilt utbildningsbidrag (UBS), varav 80 procent var arbetslösa och 20 procent anställda⁵. Inför hösten 1998 har Centrala studiestödsnämnden (CSN) beviljat cirka 74 000 personer UBS. Till och med september 1998 har cirka 32 000 arbetslösa utnyttjat den nyinrättade möjligheten att söka UBS för ett andra år.

Kvalificerad yrkesutbildning

Sedan 1996 pågår en försöksverksamhet med eftergymnasial kvalificerad yrkesutbildning (KY). Under 1997 antogs drygt 3 500 elever till KY, varav knappt hälften utgjordes av kvinnliga studerande. Inför höstterminen 1998 finns 8800 platser inom KY. Intresset från såväl arbetslivet som de sökande är mycket stort. Från 1999 byggs KY därför ut till 12 000 platser och försöksverksamheten förlängs till år 2001. Försöksverksamheten skall koncentrera platserna till bristyrkesområden.

Högskolan

Den svenska högskolan byggs ut över hela landet med totalt 68 000 permanenta platser till år 2000. Tyngdpunkten ligger på utbildningar inom de tekniska och naturvetenskapliga områdena. Två tredjedelar av platserna tillfaller de små och medelstora högskolorna. Nya högskolor har etablerats på Södertörn, i Malmö och på Gotland.

⁴ Omräknat till årsstudieplatser motsvarade den totala gymnasiala vuxenutbildningen under hösten 1997 och våren 1998 cirka 115 000 platser, varav cirka 37 000 var kommunalt finansierade i den så kallade basorganisationen. Antalet studerande på gymnasial nivå inom Kunskapslyftet under första halvåret 1998 motsvarade cirka 105 000 årsstudieplatser.

⁵ Som en jämförelse kan nämnas att cirka 61 000 personer uppbar UBS under höstterminen 1997. Av dessa var 86 procent arbetslösa före studierna. Resterande var förvärsarbetande som ersattes med en långtidsarbetslös.

2.5.2 Arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadspolitiken syftar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivisera matchningen mellan arbetssökande och lediga platser samt genom aktiva insatser som ökar de arbetslösas anställbarhet. Därmed kan sysselsättningen öka och arbetslösheten minska utan att inflationsdrivande flaskhalsar uppstår. Arbetsmarknadspolitiken har även till uppgift att värna om svaga grupper på arbetsmarknaden.

Konjunkturberoende åtgärder

I takt med att aktivitetsnivån i ekonomin fortsätter att öka under 1998, växer också företagens efterfrågan på arbetskraft. Antalet nyanmälda lediga platser ökade med 23 procent under andra kvartalet 1998 jämfört med samma period 1997. Mot bakgrund av det förbättrade arbetsmarknadsläget och risken för att det uppstår inflationsdrivande flaskhalsar till följd av brist på viss yrkeskompetens, har regeringen vidtagit en rad åtgärder för att anpassa de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna till den ökade efterfrågan på utbildad arbetskraft.

När det gäller arbetsmarknadsutbildning har regeringen beslutat att ge ökade resurser till mer kostsamma åtgärder i form av yrkesinriktad utbildning. Denna satsning innebär att andelen personer i arbetsmarknadsutbildning relativt praktikåtgärder ökar för åren 1998 och 1999. För att möta den ökade efterfrågan på yrkesutbildad personal inom IT-området har ett nationellt program för IT-utbildning införts inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen. Programmet, som startade i december 1997, skall pågå under 1998 och 1999 och väntas omfatta totalt 10 000 personer. I augusti 1998 deltog drygt 700 individer i IT-satsningen, varav 25 procent var kvinnor.

Tabell 2.1 Antal personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder i augusti 1997 och 1998⁶

	aug. 1997 Män	aug. 1998 Män	aug. 1997 Kvinnor	aug. 1998 Kvinnor
I arbetskraften				
Beredskapsarbete	4670	56	2356	28
Rekryteringsstöd	1738	18	720	5
Anställningsstöd ⁷	0	7536	0	3694
Utbildningsvikariat	412	13	1411	26
Starta eget-bidrag	7449	6526	5372	5810
Offentliga tillfälliga arbeten (OTA)	3372	4205	2817	3468
Resursarbete	15	1056	23	2020
Ej i arbetskraften				
Arbetsmarknadsutbildning	14972	18978	12929	16014
Arbetslivsutveckling (ALU)	26310	17620	19587	12743
Kommunala program för ungdomar	2264	2702	2976	3230
Datortek	4863	3835	6090	4798
Arbetsplatsintroduktion (API)	15789	6875	11355	4998
Kommunal utvecklingsgaranti för ungdomar ⁸	0	1597	0	1168
IT-satsningen ⁹	0	550	0	220
Projektarbete	9	45	7	73
Summa åtgärder	81863	71612	65643	58295

Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen

Under perioden 1992 till 1997 deltog i genomsnitt 190 000 personer per år i konjunkturberoende åtgärder, vilket motsvarar 4,4 procent av arbetskraften. Inte något år var antalet deltagare lägre än 160 000. I takt med att konjunkturen förbättras och fler får arbete, skiftar behovet av arbetsmarknadspolitiska insatser från aktiverande åtgärder med höga volymer till kompetenshöjande åtgärder. Antalet personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder har minskat från drygt 147 000 personer i augusti 1997 till drygt 129 000 personer i augusti 1998. Minskningen har varit särskilt påtaglig för åtgärderna arbetslivsutveckling och arbetsplatsintroduktion.

⁶ Arbetsmarknadsinstitut (AMI) inkluderas inte här i de konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärderna.

⁷ Åtgärden, som infördes 1 januari 1998, ersätter beredskapsarbete, rekryteringsstöd och utbildningsvikariat.

⁸ Åtgärden infördes 1 januari 1998.

⁹ IT-satsningen startade i december 1998.

Långtidsinskrivna

Antalet långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingarna, dvs. personer som varit kontinuerligt inskrivna i minst två år som arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, uppgick i augusti 1998 till drygt 87 000 personer¹⁰ (se diagram 2.2). Kvinnorna utgör drygt 40 procent av de långtidsinskrivna. I augusti var knappt 64 procent av de långtidsinskrivna öppet arbetslösa. En förhållandevis stor del av de långtidsinskrivna utgörs av utsatta grupper som arbetshandikappade och utomnordiska medborgare. Andelen arbetshandikappade uppgick i augusti 1998 till cirka 23 procent och utomnordiska medborgare till drygt 15 procent av de långtidsinskrivna.

Från augusti 1997 till augusti 1998 har antalet långtidsinskrivna minskat med drygt 32 000 personer, vilket motsvarar cirka 27 procent. Minskningen förklaras av den ökade efterfrågan på arbetskraft, deltagande i Kunskapslyftet och offentligt tillfälligt arbete (OTA) samt den tillfälliga avgångsersättningen för långtidsarbetslösa över 60 år.¹¹

Diagram 2.2 Långtidsinskrivna, augusti 1997 och augusti 1998

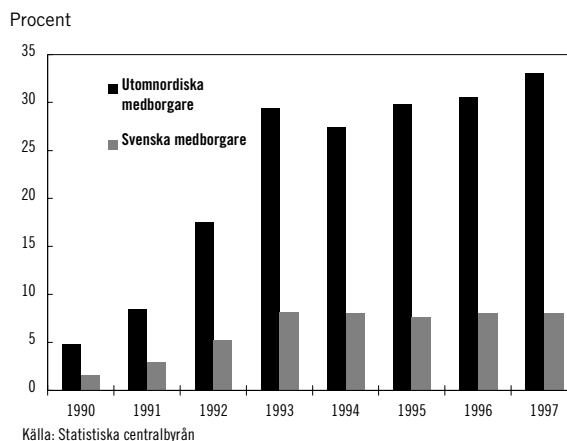

Utomnordiska medborgare

Arbetslösheten bland utomnordiska medborgare ökade under perioden 1990 till 1997 från 5 till 33 procent. Samtidigt sjönk andelen sysselsatta utomnordiska medborgare från 60 till 35 pro-

cent¹². Arbetskraftsdeltagandet föll mellan 1990 och 1994 från 70 till 49 procent. Därefter har utvecklingen vänt, men arbetskraftsdeltagandet ligger kvar på en mycket låg nivå och uppmättes till 53 procent 1997, 61 procent för män och 44 procent för kvinnor.

Diagram 2.3 Öppen arbetslöshet, utomnordiska och svenska medborgare

Ungdomar

Arbetslösheten bland ungdomar i åldrarna 20- 24 år nådde sin högsta nivå, 21 procent, i januari 1993. Den har därefter minskat och uppgick i augusti 1997 till 19 procent och i augusti 1998 till 12 procent, 13 procent för kvinnor och 11 procent för män (se diagram 2.4).¹³

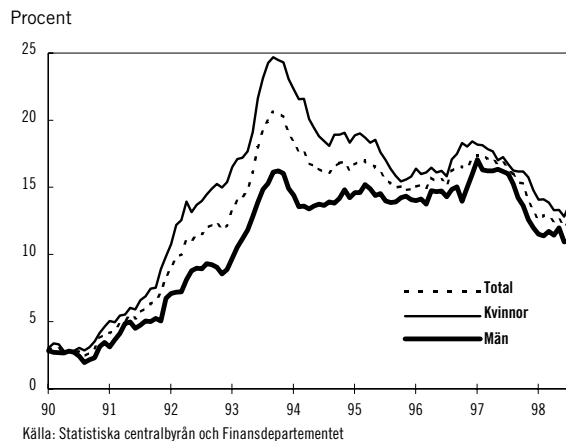
Nedgången i arbetslöshet bland de unga har sin viktigaste förklaring i den förstärkta satsningen på högskoleutbildning. Dessutom gynnas ungdomarna påtagligt av den förbättrade konjunkturen. Minskningen i ungdomsarbetslösheten beror till stor del på att allt fler ungdomar fått arbete.

¹⁰ RRV har påpekat att det finns oklarheter vid redovisningen av antalet långtidsinskrivna. Antalet påverkas av hur arbetsförmedlingarna väljer att redovisa arbetssökande.

¹¹ Långtidsinskrivning bryts av arbete, offentligt skyddat arbete (OSA), anställning med lönebidrag, eller anställningsstöd och OTA.

¹² 1997 var sysselsättningsintensiteten bland utomnordiska män 41 procent och bland kvinnor 28 procent.

¹³ Jämfört med augusti 1997 har långtidsarbetslösheten bland 20 - 24-åringar minskat med cirka 70 procent, från knappt 17 000 personer till knappt 5 500 personer i augusti 1998.

Diagram 2.4 Öppen arbetslöshet, ungdomar 20 - 24 år

Ungdomsarbetslösheten bekämpas genom olika åtgärder på lokal nivå. Sedan den 1 januari 1998 har kommunerna skyldighet att garantera en aktiverande åtgärd på heltid för arbetslösa ungdomar i åldrarna 20-24 år, den s.k. kommunala utvecklingsgarantin. Senast inom 100 dagar skall den arbetslöse ha erbjudits en utvecklande aktivitet. Arbetsförmedlingen skall tillsammans med den arbetslöse utarbeta en individuell handlingsplan och bedöma personens möjligheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden, genomgå en reguljär utbildning eller delta i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Under augusti 1998 deltog cirka 2 800 ungdomar i utvecklingsgarantin.

3 Sysselsättningsarbetet inom EU

3.1 Bakgrund

I samband med 1998 års ekonomiska vårproposition lämnade Sverige in en nationell handlingsplan för sysselsättningen till EU-kommissionen. Sveriges handlingsplan bygger, liksom övriga medlemsländers, på de riktlinjer för sysselsättning som antogs vid toppmötet om sysselsättning i Luxemburg november 1997 och av Europeiska rådet i december 1997. I slutsatserna från toppmötet utvecklas också synen på den procedur för samordning och övervakning som Amsterdamfördraget och sysselsättningsriktlinjerna innebär. Riktlinjerna skall infogas i nationella handlingsplaner för sysselsättningen som utarbetas av medlemsstaterna i ett flerårigt perspektiv.

3.2 Riktlinjerna för sysselsättning

EU:s sysselsättningsriktlinjer är indelade i fyra huvudområden; att förbättra anställbarheten, att utveckla företagandet, att uppmuntra företagens och de anställdas anpassningsförmåga och att stärka jämställdhetspolitiken. Inom varje huvudområde finns ett antal riktlinjer som anger vad länderna bör göra och i vissa fall finns konkreta mål som länderna skall sträva efter att uppnå.

Regeringen konstaterar i den svenska handlingsplanen att regeringens sysselsättningspolitik ligger väl i linje med riktlinjernas rekommendationer. Regeringen välkomnar särskilt att jämställdhetspolitiken är ett eget huvudområde. Vidare delar regeringen till fullo riktlinjernas inriktning på att arbetskraftens anställbarhet måste främjas genom aktiva åtgärder, med betoning på utbildning och kompetensutveckling, och att detta prioriteras framför passivt kontantstöd.

I tre fall anger riktlinjerna kvantitativa mål för medlemsländernas sysselsättningspolitik. För det första skall alla arbetslösa ungdomar erbjudas arbete, åtgärd, utbildning eller någon annan aktiverande insats inom 6 månader. För det andra skall motsvarande erbjudas arbetslösa vuxna inom 12 månader. Slutligen skall andelen arbetslösa som deltar i aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder uppgå till genomsnittet för de tre mest framgångsrika länderna, vilket är 20 procent.

Sverige uppfyller i de flesta fall de mål och intentioner som riktlinjerna ger uttryck för. I flera fall är regeringens ambition mer långtgående än vad riktlinjerna anger, bl.a. vad gäller aktiva åtgärder för arbetslösa.

3.3 Den fortsatta proceduren

I enlighet med Amsterdamfördragets bestämmelser om sysselsättning presenterar kommissionen under oktober 1998 ett förslag till riktlinjer för sysselsättningen för 1999. Förslaget kommer att behandlas av ministerrådet och därefter av Europeiska rådet vid toppmötet i Wien i december 1998. Riktlinjerna för 1999 kommer sedan att ligga till grund för utarbetandet av uppdaterade nationella handlingsplaner i medlemsländerna. Liksom tidigare ligger huvudansvaret för sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitiken på de enskilda medlemsländerna.

4 Ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar

4.1 Inledning

En starkt bidragande orsak till framgångarna med att uppnå sunda statsfinanser, stabila priser och minskad arbetslöshet har varit att det funnits tydliga mål för den ekonomiska politiken och att politiken utformats med utgångspunkt i dessa mål. Målen för inflationstakten och de offentliga finanserna har i stor utsträckning bidragit till den snabba saneringen av statsfinanserna och den positiva ränteutvecklingen under senare år. Ett ytterligare mål som påverkat regeringens politik är målet om halverad arbetslöshet till år 2000. Bekämpningen av arbetslösheten är alltjämt regeringens mest prioriterade uppgift och utvecklingen är nu på rätt väg. Sysselsättningens grundläggande betydelse, inte minst för finansiering av offentlig verksamhet, gör att regeringen nu föreslår att det befintliga arbetslöshetsmålet kompletteras med ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar.

4.2 Ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar

Andelen sysselsatta av befolkningen mellan 20 och 64 år skall öka från 74 procent 1997 till 80 procent år 2004, därigenom minskar behovet av sociala ersättningar.

År 1997 var 74 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år reguljärt sysselsatta med en genomsnittlig faktisk arbetstid om drygt 30 timmar i veckan. Denna andel skall öka till 80 procent under perioden fram till och med 2004 och komma både kvinnor och män till del. Det betyder att cirka 375 000 nya arbetstillfällen behöver tillkomma netto mellan år 1997 och år 2004, vilket motsvarar närmare 55 000 nya arbetstillfällen per år. För att kunna säkra ett väl fungerande välfärdssystem måste huvuddelen av arbetstillfällena tillkomma i den privata sektorn.

Med ökad sysselsättning, utbildning, rehabilitering och andra aktiva åtgärder kommer personer som idag förhindras att arbeta och därför är beroende av sociala bidrag och ersättningar för sin försörjning att kunna återgå till arbete. Däri-

genom reduceras behovet av försörjning genom dessa system årligen med cirka 35 000 helårspersoner (se vidare avsnitt 4.2.3), totalt cirka 240 000 helårspersoner under perioden 1997-2004.

En hög sysselsättning skall främja en ekologiskt hållbar utveckling och vara förenlig med de miljöpolitiska målen i övrigt. Omställningen till ett hållbart Sverige bidrar också till att stärka svenskt näringsliv och öka sysselsättningen, inte minst inom miljörelaterade verksamheter.

4.2.1 Varför ett mål för sysselsättning och sociala ersättningar?

Det är önskvärt att en så stor andel av befolkningen i arbetsför ålder som möjligt är sysselsatt i reguljärt arbete. En högre sysselsättning bidrar till högre tillväxt, ökad välfärd, en jämnare fördelning av inkomsterna och till ett mer jämställt samhälle.

En låg sysselsättningsgrad, och den därmed sammanhängande arbetslösheten, medför avsevärda kostnader för såväl hela samhället som enskilda personer. Arbetslöshet är en kostnad för samhället genom att en tillgänglig resurs är outnyttjad. Det är också en kostnad för offentlig sektor genom att skattebaserna utvecklas mindre gynnsamt än vid en högre sysselsättning, samtidigt som utgifterna för olika typer av arbetsmarknadsrelaterade transfereringar blir högre. Arbetslösheten innebär dessutom kostnader för individen i form av lägre inkomster och risken att förlora yrkesmässiga och sociala färdigheter.

Genom att fler kvinnor och män kan försörja sig genom reguljärt arbete minskar trycket på de offentliga försäkringssystemen och de offentliga finanserna stärks. Inte minst med tanke på den framtida demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning är det viktigt att fler kvinnor och män i arbetsför ålder är sysselsatta.

En av hörnstenarna i regeringens politik för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet är att huvuddelen av sysselsättningsökningen bör komma i näringslivet. Denna sektor är tillväxtens och välfärdssystemets bas (se vidare avsnitt 2). Samtidigt är välfärdssystemet en viktig förutsättning för ett högproduktivt näringsliv. Inte minst gäller detta vårt socialförsäkringssystem som i mycket hög grad är uppbyggt på principen att förmåner skall baseras på förvärsarbete och vara individuella. Genom att försäkringen är knuten till individen främjas rörlighet och effektivitet på

arbetsmarknaden under socialt acceptabla former.

4.2.2 Hur har målet formulerats?

Målet för sysselsättningsutvecklingen är att 80 procent av alla personer mellan 20 och 64 år skall vara reguljärt sysselsatta år 2004. Tidpunkten 2004 har valts för att åtgärder som vidtas under de närmaste åren skall hinna få effekt.

Som reguljärt sysselsatt räknas inte de personer som är sysselsatta i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd¹⁴. Antalet kvinnor och män i dessa åtgärder uppgick till knappt 40 000 under år 1997. Denna grupp förväntas minska i takt med att sysselsättningsläget förbättras.

Målet bör heller inte vara att ungdomar i gymnasieåldern skall vara reguljärt sysselsatta eftersom denna grupp i första hand befinner sig i gymnasieutbildning. Antalet sysselsatta 16-19 åringar har sjunkit kraftigt under de senaste decennierna. Från att 1970 ha varit fler än 220 000 eller cirka 5,8 procent av arbetskraften, är de nu drygt 85 000, vilket motsvarar 2 procent av arbetskraften. Denna utveckling förklaras huvudsakligen av att en större andel av denna åldersgrupp är i utbildning, vilket återspeglar ökade utbildningskrav och minskad efterfrågan på lägre utbildad arbetskraft. Arbetslösheten bland de yngsta bör i första hand motverkas genom utbildning som syftar till att ge dem en starkare position på arbetsmarknaden i ett senare skede.

Målet är således att öka den reguljära sysselsättningen, främst inom den privata sektorn. Den strukturomvandling som alltjämt pågår inom näringslivet och inom offentlig verksamhet bör fortgå utan riktade stimulansåtgärder från staten. Denna omvandling underlättas av ett väl fungerande utbildningsväsende och en aktiv arbetsmarknadspolitik anpassad till konjunkturläget med förmåga att tillgodose arbetsmarknadens kompetensbehov.

4.2.3 Hur ambitiöst är målet?

Målet bygger på den prognos för den ekonomiska utvecklingen fram till och med år 2001 som utgör underlag för budgetpropositionen för år

1999 (se vidare bilaga 2), förlängd med utgångspunkt i Konjunkturinstitutets (KI) senaste medelfristiga kalkyler som publicerades i mars 1998. Målet kan uppnås med en tillväxt som i genomsnitt är något mer ambitiös än KI:s basscenario under åren efter sekelskiftet så att tillväxttakten i ekonomin blir i genomsnitt 2,75 procent per år.

Andelen reguljärt sysselsatta beräknas öka med 6,1 procentenheter till år 2004 från 73,9 procent år 1997. Detta innebär att knappt 4,2 miljoner kvinnor och män kommer att vara sysselsatta, en nettoökning med ungefär 375 000 arbetstillfällen. Av tabell 4.1 framgår att antalet sysselsatta då nästan är tillbaka i nivå med toppåret 1990. Mätt som andel av den arbetsföra befolkningen är ökningen dock mer blygsam. Skälet till detta är att den arbetsföra befolkningen beräknas öka med nästan 275 000 personer mellan år 1990 och år 2004.

Tabell 4.1 Befolkningen mellan 20-64 år och andelen reguljärt sysselsatta 1976-2004

År	Befolkning	Sysselsatta	Relativ 1997	Andel sysselsatta	Relativ 1997
1976	4 736	3 728	-78	78,7	4,8
1980	4 761	3 880	74	81,5	7,6
1985	4 813	3 945	139	82,0	8,0
1990	4 953	4 223	417	85,3	11,3
1997	5 148	3 806	-	73,9	-
2004	5 224	4 179	373	80,0	6,1

Källa: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

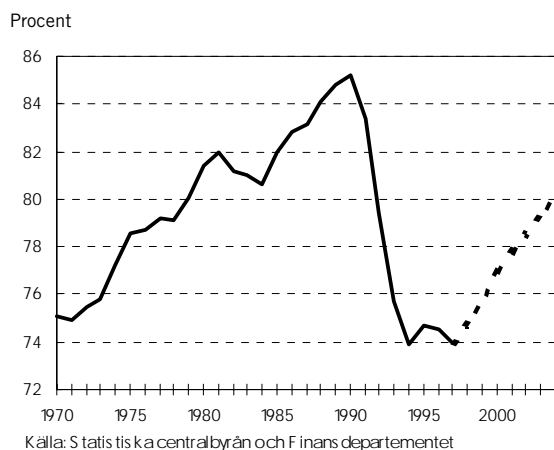
Vid fastläggandet av sysselsättningsmålet har den demografiska utvecklingen vägt in. År 2004 kommer antalet individer i åldrarna 20-64 år att ha ökat med nästan 76 000. Det kommer då att finnas cirka 162 000 färre individer i åldrarna 20-34 år, medan det finns drygt 278 000 fler 55-64 åringar. Detta innebär 80 000 färre kvinnor och 82 000 färre män i åldrarna 20-34 år, och 135 000 fler kvinnor och 143 000 fler män i åldrarna 55-64 år. En rent demografisk prognos, där dagens åldersspecifika sysselsättningskvoter hålls konstanta, talar för att sysselsättningen kommer att öka något långsammare än befolkningstillväxten och därmed bidra till att marginellt sänka sysselsättningsandelen. Detta beror på att åldersgruppen som växer snabbast har en förhållandevis låg sysselsättningsfrekvens.

I diagram 4.1 visas sysselsättningsutvecklingen från år 1976 till det sista utfallsåret 1997 samt en tänkt utvecklingsbana fram till den målsatta ni-

¹⁴Dessa åtgärder redovisas i tabell 2.1.

vån år 2004. För att denna utveckling skall komma till stånd krävs i genomsnitt närmare 55 000 tillkommande arbetstillfällen per år. Mot bakgrund av det kraftiga fallet i sysselsättning under åren 1990-1993 är det en ambitiös men inte orealistisk målsättning. Som en jämförelse kan det nämnas att cirka 100 000 arbeten tillkom under den senaste högkonjunkturen 1994-1995. Den genomsnittliga årliga ökningen av antalet sysselsatta var 32 000 under 70-talet och 33 000 under 80-talet. Under dessa tjugo år ökade andelen sysselsatta mellan 20 och 64 år trendmässigt och nådde under de sista årens högkonjunktur mer än 85 procent. Därefter sjönk andelen sysselsatta hastigt till nivåer som gjorde att hela uppgången uttraderades. En återgång till den sysselsättningsgrad som rådde före överhettningssperioden i slutet på åttiotalet är en viktig förutsättning för att garantera ett stabilt välfärds-system.

Diagram 4.1 Andelen reguljärt sysselsatta 1970 - 2004

Den ovan beskrivna sysselsättningsutvecklingen innebär och förutsätter en minskning av antalet personer som på grund av arbetslöshet eller ohälsa förhindras att arbeta och därmed blir beroende av sociala ersättningar och bidrag för sin försörjning. För att nå upp till målet om ökad sysselsättning måste ofrivilliga hinder för arbete undanröjas. Samtidigt medför en ökad sysselsättning minskade behov av arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt en minskad belastning på socialförsäkringssystemen. De två kriterier som använts för att avgränsa de grupper av ersättningar och bidrag som skall minska är att (i) de utgår vid ofrivilliga hinder för arbete till följd av arbetslöshet eller ohälsa och (ii) ersättningarna/bidragen är i nivå med ersättning vid arbetslöshet eller

norm för socialbidrag. Ålderspensioner, del-pension, föräldraförsäkring, barnbidrag och studiebidrag berörs ej då de inte ersätter inkomstbortfall vid ofrivilligt hinder för arbete. Den valda avgränsningen innebär inte nödvändigtvis att alla bidrag måste minska eller minska i samma omfattning. Exempelvis kan arbetsmarknadsutbildning ges en fortsatt hög prioritet inom ramen för en lägre total åtgärdsnivå.

Sysselsättningsmålet har således en naturlig koppling till ett minskat beroende av sociala ersättningar och bidrag. Utgifterna för dessa ersättningar och bidrag har som andel av BNP mer än fördubblats under de senaste trettio åren. År 1970 uppgick de brutto till knappt 5 procent av BNP och år 1997 till drygt 11 procent av BNP.¹⁵ Under 1990-talet är det framförallt arbetslöshetsrelaterade utgifter som ökat kraftigt som en följd av den ekonomiska krisen. De växande utgifterna för utbildning, vård och omsorg framöver kräver både fler förvärvsarbetande och minskade transfereringar. Genom att minska behovet av sociala ersättningar och bidrag skapas utrymme för andra angelägna uppgifter. Om fler kan delta i arbetslivet blir det också lättare att upprätthålla arbetslinjen och välfärdssystemens legitimitet.

En ökad sysselsättning kommer inte med nödvändighet att leda till en lika stor minskning av antalet som försörjs av sociala bidrag och ersättningar, utan detta torde förutsätta aktiva åtgärder, utbildning, effektivare rehabilitering m.m. Målet när det gäller sociala ersättningar och bidrag är att antalet personer, omräknat till helår, vars försörjning utgörs av ersättning vid ohälsa¹⁶, arbetslöshet, deltagande i arbetsmarknadsåtgärder och socialbidrag skall minska från drygt 1 miljon helårspersoner 1997 till 0,8 miljoner år 2004 genom det förbättrade sysselsättningsläget. Den totala minskningen av antalet personer med sociala ersättningar och bidrag beräknas sålunda vara cirka 240 000, vilket är färre än målet för sysselsättningsökningen som är cirka 375 000 personer. Ett viktigt skäl till att antalet med sociala ersättningar och bidrag inte beräknas minska i samma utsträckning som ökningen av antalet

¹⁵ Då de flesta transfereringar beskattas är nettoutgifterna lägre.

¹⁶ I begreppet "ersättning vid ohälsa" ingår sjukförsäkring, förebyggande sjukpenning, rehabiliteringsersättning, arbetsskadeersättning, förtidspension och sjukbidrag.

sysselsatta är att vissa personer som övergår i sysselsättning kommer att vara fortsatt beroende av t.ex. sjukpenning eller socialbidrag.

Tabell 4.2 Antal personer som försörjs med sociala ersättningar och bidrag vid ofrivilligt hinder för arbete, i åldersgruppen 20-64 år.

	1997	2004
Ersättning vid ohälsa	481 000	481 000
Ersättning vid arbetslöshet	320 000	190 000
Konjunkturberoende arbetsmarknadsåtgärder	179 000	107 000
Socialbidrag (avser 1996)	73 000	35 000
Summa	1 053 000	813 000

Anm. För socialbidrag har använts en schablon som baseras på de totala utgifterna dividerat med normnivån för en ensam person under ett år, justerat för genomsnittlig varaktighet.

Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen, Riksförsäkringsverket, Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

I tabell 4.2 visas antalet personer med sociala ersättningar och bidrag omräknat till s.k. helårsekvivalenter. Helårsekvivalering utgör en omräkning av antalet personer med ersättning till motsvarande antal personer med helårsförsörjning från sociala ersättningar och bidrag. Beräkningarna i tabellen har gjorts utifrån officiell statistik från Riksförsäkringsverket (RFV), Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och Statistiska centralbyrån (SCB). I tabellen visas det beräknade antalet personer med helårsförsörjning genom sociala ersättningar och bidrag 1997 och en beräknad minskning fram till år 2004. Antalet ersatta dagar inom försäkringssystemen som RFV och AMS handhar har omräknats till antal "helårspersoner" i termer av frånvaro från arbete under ett helt år. Antalet personer som under en kortare tid mottagit någon form av ersättning eller bidrag är naturligtvis större än vad som anges i tabellen då det finns många individer som mottagit ersättning under kortare tider än under ett år. Målet innebär att omfattningen skall minska med motsvarande helårsförsörjningen för 240 000 personer fram till och med år 2004. Som framgår av tabellen är det främst genom ett förbättrat sysselsättningsläge, och därmed ett minskat behov av arbetslöshetsersättningar, socialbidrag och arbetsmarknadspolitiska åtgärder, som målet skall uppnås.

För "ersättning vid ohälsa" innebär den beräknade utvecklingen en oförändrad omfattning inom framförallt sjukförsäkring och förtidspension. Då den demografiska utvecklingen medför en tendens till ökat antal förtidspensioner under kommande år, krävs goda resultat vad gäller rehabilitering av personer med nedsatt arbetsför-

måga samt en tillämpning av reglerna för prövning av rätten till förtidspensioner i linje med de åtgärder som regeringen vidtagit.

Statistiska centralbyrån kommer enligt regeringens direktiv att löpande producera statistik över antalet personer som försörjs genom sociala ersättningar och bidrag. Statistikproduktionen genomförs av SCB med stöd från AMS, RFV och KI.

5 Tillväxt, sysselsättning och arbetslöshet fram till år 2001

5.1 Den ekonomiska utvecklingen

Svensk ekonomi utvecklas fortsatt starkt. Trots att Asienkrisen har fördjupats och tillväxten i världsekonomin som helhet har reviderats ner i förhållande till bedömningen i den ekonomiska vårpropositionen, väntas Sveriges samlade produktion av varor och tjänster att växa med 3 procent under både 1998 och 1999. Hemmamarknaden har övertagit rollen som motor i ekonomin. Ökningen i den inhemska efterfrågan drivs framför allt på av en ökad privat konsumtion och ökade investeringar medan nettoexportens roll för BNP-tillväxten har minskat, bl.a. till följd av den svagare utvecklingen av exporten i spåren av Asienkrisen och en kraftigt ökad import av tjänster. Tillväxtens förändrade sammansättning är gynnsam för sysselsättningen och bidrar till att minskningen av den öppna arbetslösheten skyndas på.

Tack vare en fortsatt god konjunkturutveckling och lägre ränteutgifter fortsätter de offentliga finanserna att förbättras. För de kommande åren kommer de saldomål som riksdagen har beslutat om att överträffas, vilket innebär att amorteringstakten på statsskulden kan öka. Inflationstrycket i den svenska ekonomin väntas vara fortsatt mycket lågt under resten av 1998 och under 1999 och inflationen (mätt som årsgenomsnitt) väntas ligga under eller inom inflationsmålet på 2 procent under hela perioden fram till och med år 2001. Mot denna bakgrund väntas räntorna bli fortsatt låga, vilket i sin tur borgar för ett fortsatt gott investeringsklimat.

Tabell 5.1 Nyckeltal 1997 - 2001

	1997	1998	1999	2000	2001
Öppen arbetslöshet	8,0	6,6	5,7	4,4	4,0
Arb.pol. åtgärder	4,3	3,9	3,9	3,8	3,5
Antal sysselsatta	-1,0	1,3	1,5	1,8	1,1
Kontantlön per timme	4,5	3,3	2,9	3,2	3,0
KPI, årsgenomsnitt	0,9	0,5	0,7	1,7	2,0
Off. finansiellt sparande	-1,1	2,1	1,1	2,3	3,3
BNP	1,8	3,0	3,0	3,2	2,6

Anm. Den öppna arbetslösheten och personer i åtgärder redovisas i procent av arbetskraften. Off. finansiellt sparande är uttryckt som andel av BNP. Årlig procentuell förändring redovisas för antal sysselsatta, löner, KPI och BNP.

Källa: Statistiska centralbyrån och Finansdepartementet

förbättras och att den arbetsföra befolkningen ökar, men den fortsatta ökningen av antalet utbildningsplatser i Kunskapslyftet och i högskolan väntas bidra till att uppgången i arbetskraftsdeltagandet inte blir så stort att den öppna arbetslösheten ökar. För att den öppna arbetslösheten skall minska till 4,0 procent i slutet av år 2000 krävs dock att utbildningsinsatserna även framöver riktas till personer som i annat fall skulle ha varit öppet arbetslösa.

5.2 Arbetsmarknaden

Utvecklingen på arbetsmarknaden har hittills i år varit mycket positiv med en ökad sysselsättning inom såväl den privata sektorn som inom kommunsektorn. Indikatorer, såsom antalet nyanmälda lediga platser, talar för en fortsatt positiv sysselsättningsutveckling även under nästa år. Till följd av att tillväxten huvudsakligen väntas drivas av privat konsumtion och bruttoinvesteringar, ökar sysselsättningen nästa år mest inom privat tjänstesektor och inom byggnadsverksamhet. Sysselsättningen inom primärkommuner och landsting väntas fortsätta öka även under 1999.

En fortsatt positiv utveckling av sysselsättningen förutsätter, förutom en fortsatt god konjunktur, att löneökningarna inklusive löneglidning kan begränsas till 3 procent. En ökad samsyn om vikten av låga nominella löneökningar bland arbetsmarknadens parter i kombination med nya avtalskonstruktioner, större flexibilitet beträffande arbetstidens förläggning och fortsatt låga inflationsförväntningar väntas bidra till att löneökningarna hamnar på en nivå som möjliggör en sysselsättningsexpansion under kommande år.

Givet dessa förutsättningar väntas sysselsättningen öka med 1,3 procent under innevarande år och med ytterligare 1,5 procent respektive 2,0 procent under 1999 och år 2000. För år 2001 beräknas sysselsättningsökningen uppgå till drygt en procent. Den totala sysselsättningsökningen mellan 1997 och 2001 beräknas uppgå till cirka 230 000 personer.

Den starka sysselsättningsutvecklingen väntas bidra till att den öppna arbetslösheten minskar. Visserligen ökar arbetskraftsutbudet under perioden både till följd av att arbetsmarknadsläget